

Utlåtande 2011:119 RV+RVII (Dnr 327-1511/2011, 325-1494/2011)

Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 1 2011, äldreomsorg

Rapportering av ej verkställda beslut enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt socialtjänstlagen kvartal 1 år 2011

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 1 2011, äldreomsorg, godkänns.
2. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt § 9 och rapportering enligt 28 f § LSS samt kap. 1 § SoL, kvartal 1 2011 godkänns.
3. Socialnämndens rapportering av ej verkställda gynnande beslut inom enheten för hemlösa godkänns.

Föredragande borgarråden Joakim Larsson och Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är kommunerna skyldiga att anmäla alla gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader.

Sammanställning av ej verkställda beslut, SoL, äldreomsorg för kvartal 1 2011

I ärendet redovisas de ej verkställda beslut som stadsdelsnämnderna rapporterat till Socialstyrelsen, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 1 2011.

För kvartal 1 2011 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 101 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 23 av dessa beslut verkställts och 10 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 31 mars 2011 fanns 68 ej verkställda beslut att rapportera. 65 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Resursbrist har angivits i ett av dessa beslut. Av de tre övriga besluten avser ett beslut om dagverksamhet och två beslut om hemtjänst. När det gäller beslutet om dagverksamhet har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverksamhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet. I det ena beslutet om hemtjänst vill den enskilde att en anhörig ska anställas som hemtjänstutförare. Stadsdelsnämnden menar att insatsen kan utföras av något av de auktoriserade hemtjänstföretagen inom kundvalet. I det andra fallet önskas hjälpen först i april.

Antalet beslut, som inte var verkställda den 31 mars 2011 redovisas per stadsdelsnämnd, samt om besluten inte verkställts på grund av resursbrist. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut per stadsdelsnämnd vid tidigare rapporteringstillfällen kvartal 3 2010 och kvartal 4 2010.

Rapportering LSS och SoL för kvartal 1 2011

I ärendet redovisas ej verkställda gynnande beslut enligt LSS och SoL för kvartal 1 år 2011. När det gäller insatser enligt LSS rapporterades 47 ej verkställda beslut. Kontaktperson samt bostad för vuxna var de vanligaste besluten som ej verkställts. Könsfördelningen visar en kraftig övervikt för pojkar/män.

Motsvarande siffror för insatser enligt SoL var 29 ej verkställda beslut. Det är en spridning mellan olika typer av insatser, men de vanligaste är kontaktfamilj och kontaktperson. Vid SoL-insatser är könsfördelningen jämn.

Beredning

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen och socialförvaltningen. Rapportering har gjorts från stadsdelsnämnderna och enheten för hemlösa inom socialförvaltningen.

Våra synpunkter

Antalet beslut inom äldreomsorgen som inte verkställts inom tre månader är detsamma jämfört med föregående rapporteringstillfälle. Majoriteten av besluten avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. I och med införandet av valfrihet för de äldre har de en större möjlighet att välja om de vill ta en erbjuden plats i anspråk eller vänta på ett annat boende. Det har hög prioritet att bevaka och utveckla valfriheten för att Stockholms äldre ska få bästa möjliga service.

Liksom tidigare rapporteringar står kontaktperson för den övervägande delen inom socialtjänsten av de ej verkställda besluten enligt LSS.

Även när det gäller SoL är det fortsatt insatserna kontaktfamilj och kontaktperson som varit dominerande i rapporteringen. Vi vill därför lyfta vikten av en ändamålsenlig organisation och fungerande arbetssätt för stadsdelsnämndernas kontaktverksamhet. Kontaktverksamheten spelar en viktig roll och organisationen påverkar utfallet när det gäller ej verkställda beslut och rekrytering av kontaktpersoner. Med anledning av detta har socialnämnden sedan tidigare ett uppdrag att genomföra en rekryteringskampanj av kontaktpersoner. Vår förhoppning är att denna kommer generera ett antal nya kontaktpersoner. Det är av stor vikt att de personer som hör av sig med viljan att göra en insats som kontaktperson får en snabb och god respons från staden.

Det är viktigt att trappa upp arbetet med att få fler gruppboendestäder. Den nystillsatta genomförandegruppen måste tillsammans med stadsdelsförvaltningarna intensifiera detta viktiga arbete.

Ett allt större antal av dessa ej verkställda beslut kommer av faktorer som inte staden kan råda över, så som att klienter inte går att nå eller återtagen ansökan. Det sistnämnda står för den största ökningen av ej verkställda beslut. För andra fall är det viktigt att fortsätta arbetet med en snabb och rättssäker verkställighet.

Bilaga

Reservationer m.m.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Rapporteringen visar att det är av största vikt att arbetet med att bygga fler gruppbo-städer intensifieras. Antalet ej verkställda beslut enligt LSS om bostad för vuxna har ökat markant sedan förra redovisningen.

Liksom vid tidigare redovisningar råder även brist på kontaktpersoner. Det är bra att förvaltningen fått i uppdrag att genomföra en kampanj för rekrytering av kontaktpersoner. Viktigt är att de personer som anmäler intresse får ett direkt och bra bemötande från staden.

Det behövs också en förklaring till den kraftiga övervikten av pojkar/män som inte får sina gynnande beslut enligt LSS verkställda.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 1 2011, äldreomsorg, godkänns.
2. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt § 9 och rapportering enligt 28 f § LSS samt kap. 1 § SoL, kvartal 1 2011 godkänns.
3. Socialnämndens rapportering av ej verkställda gynnande beslut inom enheten för hemlösa godkänns.

Stockholm den 24 augusti 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Joakim Larsson Anna König Jerlmyr

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige följande.

1. Nämndernas rapportering godkänns.
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att återkomma med en sammanfattande rapport om den långsiktiga trenden som kan läsas ut av rapporteringen.

Nämndernas rapportering till kommunfullmäktige av ej verkställda beslut är en viktig återkoppling för att kunna bedöma i vilken grad medborgarna får beslutade insatser verkställda och vilka hinder som kan finnas för verkställandet. Analyserna i samband med rapporterna är därför viktiga kunskapsunderlag för ett förbättringsarbete.

Rapporteringsskyldigheten har nu funnits i flera år och det kan finnas skäl att göra en sammanfattande uppföljning av de långsiktiga trenderna. I varje rapport till fullmäktige ges visserligen en kortare tillbakablick, men den säger inget om utvecklingen på sikt.

Vid ett överslag några år tillbaka i tiden verkar det inte som de ej verkställda besluten enligt LSS minskar, men utvecklingen måste relateras till det totala antalet beslut. En sådan fördjupning vore värdefull, liksom en analys med åtgärder för att komma tillrätta med det senaste årets stora ökning av antalet ej verkställda beslut om bostad för vuxna. Uppenbarligen har inte den nytillsatta genomförandegruppen kunnat råda bot på bostadsbristen.

När det gäller kontaktverksamheten har vi tidigare påpekat att resurser måste tillföras så att stadsdelsnämnderna kan permanenta rekryteringsarbetet. Den sociala barnavården är starkt arbetsbelastad vilket kan påverka möjligheten att prioritera kontaktverksamheten.

Inte heller inom äldreomsorgen kan vi se en nedåtgående trend, men även här krävs en djupare analys för att ha en säker uppfattning. Att i rapport efter rapport förklara siffrorna med att äldre säger nej till erbjudet boende är dock inte tillfredsställande. Vänsterpartiet är inte nöjt med att äldre kan köa till bra vård- och omsorgsboenden, vi vill att alla äldre ska få en faktisk möjlighet att bo på önskat sätt sina sista år i livet.

Särskilt uttalande gjordes av *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är kommunerna skyldiga att anmäla alla gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader.

BEREDNING

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen och socialförvaltningen. Rapportering har gjorts från stadsdelsnämnderna och enheten för hemlösa inom socialförvaltningen.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2011 att överlämna förvaltningens anmälan med sammanställning av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 1 2011 till kommunfullmäktige.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanställning av ej verkställda beslut

I ärendet redovisas de ej verkställda beslut som stadsdelsnämnderna rapporterat till Socialstyrelsen, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 1 2011, se bilaga 1.

För kvartal 1 2011 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 101 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 23 av dessa beslut verkställts och 10 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 31 mars 2011 fanns 68 ej verkställda beslut att rapportera. 65 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Resursbrist har angivits i ett av dessa beslut. Av de tre övriga besluten avser ett beslut om dagverksamhet och två beslut om hemtjänst. När det gäller beslutet om dagverksamhet har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverksamhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet. I det ena beslutet om hemtjänst vill den enskilde att en anhörig ska anställas som hemtjänstutförare. Stadsdelsnämnden menar att insatsen kan utföras av något av de auktoriserade hemtjänstföretagen inom kundvalet. I det andra fallet önskas hjälpen först i april.

I tabellen nedan redovisas antalet beslut som inte var verkställda den 31 mars 2011 per stadsdelsnämnd, samt om besluten inte verkställts på grund av resursbrist. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut per stadsdelsnämnd vid tidigare rapporteringstillfällen kvartal 3 2010 och kvartal 4 2010.

Tabell 1. Antal beslut som inte var verkställda vid redovisningsperiodens slut per stadsdelsnämnd.

SDN	30/9 2010	31/12 2010	31/3 2011	Enskilde tackat nej/ väntar på önskat boende/ dagverksamhet m.m. 31/3 2011	Resurs- brist 31/3 2011
Bromma	9	10	11	11	0
Enskede- Årsta-Vantör	12	9	4	4	0
Farsta	5	7	7	7	0
Hägersten- Liljeholmen	5	5	5	4	1
Hässelby- Vällingby	4	4	4	4	0
Kungsholmen	3	2	0	0	0
Norrmalm	1	0	3	3	0
Rinkeby-Kista	1	0	1	1	0
Skarpnäck	2	1	0	0	0
Skärholmen	3	1	1	1	0
Spånga- Tensta	5	7	6	6	0
Södermalm	5	7	3	3	0
Älvsjö	1	1	1	1	0
Östermalm	8	14	22	22	0
TOTALT	64	68	68	67	1

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen. Äldrenämndens handikappråd (HKR) och Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) har tagit del av ärendet den 7 juni 2011. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 8 juni 2011.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 juni 2011 att

1. Godkänna stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § och rapportering enligt 28 f § LSS samt 4 kap 1 § SoL, kvartal 1 år 2011.
2. Överlämna stadsdelsnämndernas och socialnämndens (enheten för hemlösa) rapportering av ej verkställda gynnande beslut till kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Anna König Jerlmyr m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP), ledamoten Stina Bengtsson (C) och ledamoten Ewa Samuelsson (KD), *bilaga*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendet

I detta ärende rapporteras ej verkställda beslut enligt LSS och SoL för kvartal 1 år 2011.

Som framgår nedan var det framför allt kontaktperson samt bostad för vuxna som inte kunnat verkställas när det gäller bistånd enligt LSS.

Bistånd enligt LSS	Kv 3 2010	Kv 4 2010	Kvartal 1, 2011	
			Antal	%
Kontaktperson	12	19	20	42,5%
Bostad för vuxna	9	10	14	29,8%
Daglig verksamhet	3	3	1	2,1%
Korttidsvistelse	2	5	3	6,3%
Avlösarservice	1	3	3	6,3%
Ledsagarservice	1	5	4	8,5%
Kontaktfamilj	-	-	1	2,1%
Annat bistånd	-	-	1	2,1%
Summa	28	45	47	100%

Könsfördelningen första kvartalet 2011 var 28 pojkar/män (59,5%) och 13 flickor/kvinnor (27,6%). I 6 ärenden framgår ej kön (12,8%).

När det gäller bistånd enligt SoL utgörs insatserna till 75% av kontaktfamilj och kontaktperson

Bistånd enligt SoL	Kv 3 2010	Kv 4 2010	Kv 1 20100
Avlösning i hemmet	-	1	-
Boendestöd	2	2	1
Bostad	1	-	3
Dagverksamhet/sysselsättning	1	2	-
Familjehem	1	1	1
Hemtjänst	1	1	-
Kontaktfamilj	2	7	14
Kontaktperson	2	7	8
Korttidsboende	-	1	-
Ledsagning	-	1	-
Stödboende	2	1	1
Trygghetslarm	2	3	1
Träningslägenhet	1	1	-
Annat bistånd	-	2	-
Summa	15	30	29

Könsfördelningen första kvartalet 2011 var 13 pojkar/män (45%) och 12 flickor/kvinnor (41%). I 4 ärenden framgår ej kön (14%).

Orsaker till att besluten enligt LSS ej verkställts

	Kv 3 2010	Kv 4 2010	Kv 1 2011
Resursbrist, t.ex. ledig bostad	3	4	6
Resursbrist, lämplig personal	10	15	9
Den enskilde har tackat nej	8	14	12
Annat skäl	7	12	14
Summa	28	45	41*

*Orsaken framgår ej i samtliga ärenden.

Orsaker till att besluten enligt SoL ej verkställts

	Kv 3 2010	Kv 4 2010	Kv 1 2011
Resursbrist, t.ex. ledig bostad	2	2	2
Resursbrist, lämplig personal	2	11	19
Den enskilde har tackat nej	3	10	3
Annat skäl	8	7	1
Summa	15	30	25

*Orsaken framgår ej i samtliga ärenden.

I tabell 1 – 2 redovisas ej verkställda beslut per stadsdelsförvaltning kvartal 1.

Tabell 1.

Ej verkställda beslut enligt LSS per 2011-03-31 (Kvartal 1)

Stadsdelsnämnd	Datum för gynnande beslut	Datum för avbrott	Datum för verkställighet	Datum för avslut utan verkställighet	Bistånd	Kön
Bromma	20070403	20090114			Kontaktperson	M
	20090930 20101001		20091006		Kontaktperson	F
	20100827				Korttidsvistelse	-
	20101007		20110411		Kontaktperson	F
	20101007				Kontaktperson	F
Enskede – Årsta - Vantör		20101201			Kontaktperson	M
	20100601				Ledsagar-service	M
	20100520				Bostad	M
	20101201				Ledsagar-service	M
	20101201				Avlösarservice	M
Farsta	20100901		20110126		Kontaktperson	F
Hägersten - Liljeholmen	20100805			20110331	Kontaktperson	F
	20100616				Kontaktperson	F
	20100401				Annat bistånd	M
	20100901		20110128		Kontaktperson	M
	20100901			20101231	Ledsagar-service	F
	20100901				Kontaktperson	M
		20101231			Kontaktperson	M
Hässelby - Vällingby	-	-	-	-	-	-
Kungsholmen	20091126				Bostad	-
		20100930	20110101		Kontaktperson	-

Stadsdelsnämnd	Datum för gynnande beslut	Datum för avbrott	Datum för verkställighet	Datum för avslut utan verkställighet	Bistånd	Kön
		20100915			Kontaktperson	-
	20100601				Kontaktperson	-
Norrmalm	20101231				Bostad	M
Rinkeby-Kista	20100922				Kontaktperson	F
Skarpnäck	20100701		20101201		Kontaktperson	F
	20101116				Bostad	F
	20101001				Ledsagar-service	F
	20100602				Korttidsvistelse	M
		20100831			Kontaktperson	M
	20101203				Kontaktfamilj	M
Skärholmen	20100805				Avlösarservice	M
	20101201				Kontaktperson	M
	20101101				Avlösarservice	M
	20100701				Bostad	M
	20090601	20100420			Kontaktperson	M
	20100716				Kontaktperson	F
	20100820				Bostad	F
Spånga - Tensta	20040726	20101111			Bostad	M
	20101020				Bostad	M
	20100801				Korttidsvistelse	M
	20090731				Bostad	M
	20100915				Bostad	M
Älvsjö	20100930		20110301		Bostad	
	20101213				Bostad	M
Östermalm	20101001				Bostad	M
Enheten för hemlösa	20100624				Bostad	M
	20100208				Daglig verksamhet	M

Tabell 2.

Ej verkställda beslut enligt SoL per 2011-03-31 (Kvartal 1)

Stadsdels-nämnd	Datum för gynnande beslut	Datum för avbrott	Datum för verkställig-het	Datum för avslut utan verkställig-het	Bistånd	Kön
Bromma	20101127				Bostad	F
Hägersten - Liljeholmen	20100421			20110329	Familje-hem	F
	20101201				Kontakt-familj	F
	2010121				Kontakt-person	F
	20101201				Kontakt-person	F
	20090304				Kontakt-familj	F
	20100915				Kontakt-familj	M
Kungsholmen	20101124				Trygg-hetslarm	-
	20100616		20101201		Bostad	-
	20101025				Boende-stöd	-
	20100420				Stödbo-ende	-
Rinkeby-Kista	20101001				Kontakt-familj	M
	20101118		20110317		Kontakt-person	M
	20101118		20100317		Kontakt-person	N
	20101217				Kontakt-person	F
	20101027				Kontakt-familj	F
Skarpnäck	20100910		20110118		Kontakt-person	F
	20100817		20110201		Kontakt-familj	M
	20100730				Kontakt-familj	M
	20100905		20110301		Kontakt-familj	F
		20100901			Kontakt-familj	M
		20101231			Kontakt-person	M
		20101105			Kontakt-familj	M
		20101105			Kontakt-familj	M

Stadsdels-nämnd	Datum för gynnande beslut	Datum för avbrott	Datum för verkställig-het	Datum för avslut utan verkställig-het	Bistånd	Kön
		20101105			Kontakt-familj	F
		20101203			Kontakt-familj	F
Skärholmen	?				Bostad	M
Södermalm	20100815		20110202		Kontakt-person	M
Älvsjö		20100719			Kontakt-familj	M

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen följer kontinuerligt utvecklingen av ej verkställda beslut. Svårigheter att tillgodose behovet av kontaktpersoner är, som vid tidigare redovisningar, den vanligast förekommande orsaken till att beslut ej kan verkställas. Förvaltningen har tidigare genomfört kampanjer för att öka tillgången till kontaktpersoner, vilket medförde vissa förbättringar. Under hösten 2011 planerar förvaltningen en ny kampanj, där huvudinriktningen föreslås bli att genomförandet i första hand sker med hjälp av sociala medier. I övrigt noterar förvaltningen särskilt att 14 beslut enligt LSS om bostad för vuxna ej har kunnat verkställas, vilket är en ökning från föregående redovisning med fem. I verksamhetsplaneringen föreslås att arbetet med utbyggnadsfrågor kommer att förstärkas via bl a Genomförandegruppen för utbyggnad av bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning. Detta arbete har påbörjats.

RESERVATIONER M.M.

Socialnämnden

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Anna König Jerlmyr m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP), ledamoten Stina Bengtsson (C) och ledamoten Ewa Samuelsson (KD) enligt följande.

Rapporteringen av ej verkställda beslut är en viktig granskning av stadsdelarnas förmåga att tillhandahålla de beviljade biståndsbesluten. De allra flesta får sin biståndsbeviljade insats inom utsatt tid. Rapporteringen visar samtidigt på vikten av att fortsätta arbetet med rekrytering av kontaktpersoner och byggandet av gruppboheter.

Förvaltningen har fått uppdraget att genomföra en rekryteringsinsats av kontaktpersoner. Vår förhoppning är att denna kommer generera ett antal nya kontaktpersoner. Det är då av stor vikt att de personer som hör av sig med viljan att göra en insats får en snabb och god respons från staden.

Det är viktigt att trappa upp arbetet med att få fler gruppboheter. Den ny tillsatta genomförandegruppen måste tillsammans med stadsdelsförvaltningarna intensifiera detta viktiga arbete.